

Prof. dr hab. Tomasz Strahl
Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie

Recenzja

pracy doktorskiej mgr Macieja Kulakowskiego pt. „Przemiany stylu w muzyce Krzysztofa Pendereckiego. Omówienie problemu w oparciu o analizę dzieł kompozytora na wiolonczelę solo.” napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Marcina Zdunika

Zlecceniodawca

Rada Dyscypliny Artystycznej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku-
postępowanie doktorskie wszczęte w dniu 14 maja 2024 roku - na podstawie wniosku o wszczęcie
postępowania doktorskiego - na mocy art. 189 Ustawy z dnia 20 lipca 2028 roku Prawo o szkolnictwie
wyższym i nauce i powierzenie roli recenzenta .

Ocena pracy doktorskiej

Ocena dzieła artystycznego

Dzieło artystyczne zarejestrowane na nośniku elektronicznym DUX 1880 - obejmuje następujące dzieła
Krzysztofa Pendereckiego na wiolonczelę solo:

Capriccio per Siegfried Palm ba wiolonczelę solo

Per Slava na wiolonczelę solo

Tanz na skrzypce i wiolonczelę solo

Suita na wiolonczelę solo

Wiolonczelo totale

Duo Concertante na skrzypce i kontrabas (aranżacja partii wiolonczeli Maciej Kulakowski)

Serenada na trzy wiolonczele

Nagranie zarejestrowane przez Pana mgr Macieja Kulakowskiego utworów na wiolonczelę
solo Krzysztofa Pendereckiego odznacza się bardzo wysokim kunsztem artystycznym i
prezentuje wybitny, ponad przeciętny poziom wykonawczy. Maciej Kulakowski-laureat wielu
renomowanych międzynarodowych konkursów wiolonczelowych, między innymi Konkursu
Królowej Elżbiety w Brukseli w roku 2017, pomimo młodego wieku należy do najbardziej
rozpoznawalnych wiolonczelistów młodej generacji w Polsce i Europie. Elementami

wybitnego kunsztu artystycznego Doktoranta są: bogata wyobraźnia dźwiękowa i czasoprzestrzenna, umiętność budowana formy, niezwykle wysoka inteligencja i wrażliwość muzyczna, umiętność kształtowania dźwięku, a także doskonale opanowanie wszystkich technik sonorystycznych i eksperymentalnych brzmień oraz technik wydobywania dźwięku, które kompozytor zawarł w partyturze.

Na szczególne moje uznanie zasługuje wybitna kreacja utworu mistrza Pendereckiego Capriccio -per Siegfried Palm 1968, które charakteryzuje się wieloma efektami sonorystycznymi, poszukiwaniem nowych technik wykonawczych oraz brzmienia nigdy dotąd nie zastosowanych w grze na wiolonczeli. Artysta dokonał kreatywnej syntezy pomiędzy własną indywidualnością twórczą a precyzyjnym zapisem i tekstem kompozytora. Ekstremalne kontrasty dynamiczne, kolorystyczne, dźwiękowe sprawiają, iż dzieło to słucha się z niezwykle zainteresowaniem i uczuciem odkrywania wiolonczeli jako instrumenty na nowo. Również w pozostałych kompozycjach Doktorant, wraz ze swoimi partnerami (Maria Sławek-sprzypce, Michał Balas-wiolonczela i Marcin Mączyński wiolonczela)dokonał wybitnej kreacji muzycznej utworów Krzysztofa Pendereckiego zarejestrowanych w dziele artystycznym.

Jak już wspomniałem, pozostałe kompozycje zarejestrowane na nośniku CD charakteryzuje wysoki poziom wykonawczy.. Maciej Kulakowski oraz towarzyszący mu partnerzy-kameraliści z pasją i wirtuozowskimi kompetencjami kreują pozostałe utwory będące świadectwem ewolucji stylu kompozytorskiego Krzysztofa Pendereckiego, który w następnych latach twórczości inspirował się elementami baroku, romantyzm, klasycyzmu co uwiadcza się zarówno w formie jak i treści wykonywanych utworów. Dzieła te mają charakter ekstremalnie wirtuozowski wymagający najwyższych umiejętności wykonawczych. Maciej Kulakowski nie tylko sprostał tym wymaganiom stawianym przez kompozytora ale również przez swoją indywidualność arktyczną wniósł wiele nowych aspektów wykonawczych, które potrafił dostrzec pomiędzy dźwiękami. Elementami wirtuozerii Doktoranta, które możemy podziwiać w pozostałych kompozycjach są: znakomita intonacja, świetna technika lewej i prawej ręki, umiętność kształtowania wielobarwnego dźwięku, znajomość budowy formalnej wszystkich kompozycji zawartych w nagraniu, umiętność zróżnicowania stylistycznego pomiędzy poszczególnymi utworami, znakomita technika dwudźwięków, fłażoletów sztucznych i naturalnych, znakomita technika pizzicato oraz umiętność zastosowania wszystkich wymaganych technik sonorystycznych. Osiągnięcie tak wspaniałego rezultatu było możliwe nie tylko poprzez talent wykonawczy ale również poprzez pasję twórczą która cechuje Doktoranta a także podjęte badania nad istotą muzyki Krzysztofa

Pendereckiego, które m.mgr Maciej Kulakowski podjął także w spotkaniach i rozmowach z samym kompozytorem.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska m. mgr Macieja Kulakowskiego składa się ze wstępu i kilku zasadniczych rozdziałów poświęconym rozważaniom Autora oraz analizie formalno-wykonawczej która wyróżnia dwa style kompozytorskie Krzysztofa Pendereckiego. Doktorant wskazał na pierwszy styl eksperymentalny, oparty głównie na efektach sonorystycznych i eksperymentalnych oraz nowych technikach wykonawczych, których ilustracją jest nowa faktura wiolonczeli i jej brzmienie. Styl drugi - wskazany przez Doktoranta, w którym kompozytor dokonał kompilacji pomiędzy elementami baroku, romantyzmu, klasycyzmu - łącząc klasyczną formę z romantyczną ekspresją a jednocześnie wplatając elementy pierwszego stylu eksperymentalnego.

Doktorant pokazuje właściwy warsztat naukowy dokonując analizy formalno -wykonawczej, formułując wnioski i rozwiązując tezy główne dysertacji w sposób wyczerpujący. Kompetentnie analizuje poszczególne utwory Krzysztofa Pendereckiego a jednocześnie poddaje je znakomitym wskazówkom wykonawczym. Praca doktorska m. mgr Macieja Kulakowskiego jest niezwykle pomocnym narzędziem dla wszystkich wiolonczelistów chcących bliżej zapoznać się z utworami na wiolonczelę solo Krzysztofa Pendereckiego. Całość uzupełnia bogata bibliografia.

Konkluzja

W podsumowaniu pragnę stwierdzić, że praca doktorska pana m. mgr Macieja Kulakowskiego p.t., **Przemiany stylu w muzyce Krzysztofa Pendereckiego. Omówienie problemu w oparciu o analizę dzieł kompozytora na wiolonczelę solo**”, rozwiązuje wszystkie założone w pracy zagadnienia artystyczno-naukowe. Niniejszym stwierdzam, że Doktorant wykazał się znakomitym poziomem wykonawstwa artystycznego oraz dojrzałą umiejętnością dla prowadzenia samodzielnej pracy artystyczno-naukowej. W ten sposób doktorant m. mgr Maciej Kulakowski i spełnia wymagania określone w art./187 ust.1 i 2 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. **Uwzględniając ocenę przedstawioną w recenzji wnioskuje o wyróżnienie pracy doktorskiej m. mgr Macieja Kulakowskiego.**

UNIwersytet Muzyczny
FRYDERYKA CHOPINA
Wydział Instrumentalny
00-368 Warszawa, ul. Okólnik 2
tel. 22 276 62 89